

Onderwerp Reactie op advies Wijkraad m.b.t. opvanglocatie
Eemsgolaan

Bezoekadres
Grote Markt 1

Openingstijden
Zie gemeente.groningen.nl

Postadres
Postbus 30026
9700 RM Groningen

Telefoon
14 050

Contact:
gemeente.groningen.nl/
contact

Telefoon 14050

Bijlage(n)

Ons kenmerk 10080921

Datum 26-09-2024

Uw brief van

Uw kenmerk

Website
gemeente.groningen.nl

Geachte heer/mevrouw,

Op 2 september heeft u opnieuw een brief gestuurd aan de gemeente Groningen. In die brief gaat u in op verschillende aspecten rondom de noodopvanglocatie aan de Eemsgolaan. Uw advies bestaat uit drie delen, te weten het verleden, het heden en de toekomst en focust zich met name op het participatie- en besluitvormingsproces.

Ten aanzien van het verleden delen wij de opvatting dat het participatieproces anders had kunnen en moeten worden ingericht. Wij erkennen dat de start van het proces, mede door de tumultueuze bijeenkomst op 10 juni, niet optimaal is verlopen. Wij willen ons echter richten op de toekomst en het vervolg van dit traject samen met alle betrokkenen constructief vormgeven. Met de aanstelling van een onafhankelijk adviseur, **5.1.2e** **5.1.2e** voor de participatie geeft de gemeente concreet invulling aan de behoefte van betrokkenen in de wijk om actief mee te praten over de invulling van de Eemsgolaan als opvanglocatie voor vluchtelingen. Voordat we ingaan op zijn methode ten aanzien van het participatieproces, wordt kort ingegaan op een aantal andere aspecten in reactie op uw brief aan de gemeente.

Inzet Bureau Beke

Ten aanzien van de risicoanalyse van Bureau Beke hebben wij eerder gedeeld dat de uitkomsten van deze analyse niet zullen worden afgewacht voordat de inhuizing plaatsvindt. Wij blijven bij dat standpunt. Wel hebben wij toegezegd dat er een fysieke schouw wordt uitgevoerd, waar aanbevelingen uit voortvloeien. Overige aanbevelingen uit de risicoanalyse zullen verwerkt worden in het veiligheidsplan, en dit weerspiegelt het dynamische karakter van het plan, dat zich aanpast aan nieuwe inzichten en omstandigheden. Punten ten aanzien van veiligheid die vergunningsplichtig zijn, zijn reeds meegenomen in de vergunningsaanvraag.

Nadeelcompensatie

Voor wat betreft de kwestie van nadeelcompensatie, wordt dit momenteel verder uitgezocht door onze stadsadvocaat. Wij zullen hier zorgvuldig naar kijken en de uitkomst met u delen zodra deze beschikbaar is.

Participatieproces

Zoals hierboven genoemd geeft de gemeente met de aanstelling van een onafhankelijk adviseur voor de participatie concreet invulling aan de behoefte van betrokkenen in de wijk om actief mee te praten over de invulling van de Eemsgolaan als opvanglocatie. Met de gekozen methode van participatie onderschrijft de gemeente bovendien de spelregels van de Nationale Ombudsman waaraan u refereert.

De gemeente heeft gekozen voor de participatiemethode van *De Nieuwe Route*. Een beproefde methode waarin iedereen die zich betrokken voelt kan meepraten en meebeslissen over een kwestie. De methode *zélf* is een kanteling in de besluitvorming, waarin alle betrokkenen samen besluiten op basis van heldere kaders vooraf. Géén kennis ophalen bij vertegenwoordigers namens de wijk of de ondernemers, maar samen met alle betrokkenen besluiten nemen over een kwestie.

Kern van de methode:

- Voorafgaand aan het participatieproces stelt de gemeente concrete kaders op waarbinnen iedereen die zich betrokken voelt gezamenlijk besluiten kan nemen.
- Tegelijk met de kaders besluit de gemeente ook dat als de besluitvorming door de betrokkenen aan de kaders voldoet, de gemeente het overneemt en zal uitvoeren zoals door de betrokkenen is opgeschreven. Betrokkenen weten zo aan de voorkant van het proces wat er na afloop met hun inbreng wordt gedaan.
- De gemeente neemt haar democratische rol als beslisser voor het algemeen belang: zij stelt kaders, controleert het proces en toetst de besluiten.
- Betrokkenen worden in staat gesteld om hun volle verantwoordelijkheid nemen, door binnen de kaders afspraken met elkaar te maken en besluiten te nemen. Dit gebeurt op één centraal moment, een plandag, waar niets wordt besloten dat niemand wil (consent).
- Door deze methode ontstaat er eigenaarschap voor de genomen besluiten. Betrokkenen herkennen hun eigen woorden, ideeën en oplossingen in de besluiten.
- Dit participatieproces wordt strikt onafhankelijk begeleid. Als belanghebbende en kadersteller kan en zal de gemeente dit proces niet begeleiden.
- Omdat *de kwestie* en de *centrale vraag* bepalen wie er mee doet, is op voorhand iedereen die zich bij de opvanglocatie aan de Eemsgolaan betrokken voelt uitgenodigd om deel te nemen.

Het participatieproces bestaat uit drie onderdelen:

1. De gemeente stelt de kwestie, de centrale vraag en de kaders op. De kaders zijn duidelijk, maar zo ruim als mogelijk opgesteld, zodat er door betrokkenen ook écht iets te besluiten valt. De centrale vraag is zo breed mogelijk geformuleerd, zodat veel mensen zich erin herkennen.
2. Iedereen die zich betrokken voelt is uitgenodigd en wordt op dezelfde manier voorbereid.
3. Tijdens één centrale plandag komt iedereen die is voorbereid bij elkaar om gezamenlijke besluiten te nemen over de kwestie.

Waar bestaan die gemeentelijke kaders uit?

Hoe breder de kaders, des te meer ruimte betrokkenen hebben om besluiten te nemen. Toch moet er rekening worden gehouden met wet- en regelgeving, eerder gemaakte afspraken met bijvoorbeeld COA en het rijk, eerder genomen beleidsbeslissingen en natuurlijk met financiële kaders.

Hoe wordt iedereen die zich betrokken voelt bereikt?

Mensen met een uitgesproken mening voor of tegen melden zich in de regel zelf. Deze groep vormt de start van de voorbereidingsfase waarin voorbereidende gesprekken worden gevoerd. Tijdens elk voorbereidend gesprek wordt gevraagd: wie moet er nog meer betrokken worden? Dit levert namen op van mensen die vervolgens door betrokkenen zelf benaderd worden om deel te nemen aan een voorbereidend gesprek. De kring is compleet als er tijdens de voorbereidende gesprekken géén nieuwe namen meer genoemd worden.

Gelijkwaardig speelveld

In het proces is er sprake van 'gelijkwaardig speelveld'. Dit wordt bereikt door drie basisaspecten:

1. Iedereen die deelneemt is gelijkwaardig. Niet gelijk, want iedereen brengt eigen kennis en ervaring mee. De inbreng van de schoolbestuurder is gelijkwaardig aan de inbreng van de vakkenvuller in de supermarkt. En wat de ondernemer van de landelijke winkelketen inbrengt is even belangrijk als de inbreng van de voorzitter van de lokale voetbalclub.
2. Iedereen die deelneemt doet dat vanuit zichzelf. Er wordt niet gewerkt met vertegenwoordiging. Op de plandag worden besluiten genomen waar iedereen mee kan leven. Van niemand kan gevraagd worden om een besluit te nemen namens iemand anders. Wie wil meebeslissen op de plandag doet dus zélf mee. (zie ook het kopje: Consent).
3. Niemand wordt voorgetrokken of heeft een voorkeurspositie. Alle informatie die van belang is wordt op de plandag zélf ingebracht. Niet eerder. Zo kan iedereen op hetzelfde moment er kennis van nemen en hoort iedereen die vragen die erover worden gesteld en de antwoorden die worden gegeven. Vooraf worden er geen beleidsstukken, rapporten of andersoortige informatie verstrekt.

Vorbereid gesprek is voorwaarde voor deelname

In een voorbereidend gesprek worden deelnemers zodanig voorbereid dat ze optimaal kunnen deelnemen aan de plandag. Dit maakt deelname aan een voorbereidend gesprek een voorwaarde voor deelname aan de plandag. Omdat er besluiten worden genomen waar iedereen mee kan leven (zie ook het kopje: Consent), met bovendien soms verstreckende gevolgen voor de deelnemers, zijn 'pottenkijkers' niet welkom.

Wat gebeurt er in een voorbereidend gesprek?

Tijdens een voorbereidend gesprek worden deelnemers voorbereid om zo goed mogelijk te kunnen deelnemen aan de plandag. Er wordt uitgelegd wat er op de plandag gebeurt en wat er van de deelnemers verwacht wordt. Denk hierbij aan omgangsvormen en respect voor elkaar, maar ook aan de inbreng van ideeën en oplossingen voor besluiten. Dit inbrengen van ideeën is echter niet vrijblijvend. Van de deelnemers wordt verwacht dat ze zélf op een of andere manier een bijdrage willen en zullen leveren aan de uitvoering van besluiten.

In het voorbereidende gesprek is ook ruimte voor gevoelens over de kwestie. Alles wat gevoeld en gezegd wordt mag er zijn, mits dit niet beledigend of discriminerend is.

Om het voor iedereen mogelijk te maken om deel te nemen wordt tijdens het voorbereidend gesprek ook gevraagd of er tijdens de plandag nog ergens rekening mee moet worden gehouden. Bijvoorbeeld met een handicap, angst om te spreken in de groep of angst voor bepaalde personen. Deelnemers worden hierbij ondersteund.

Wat is nu de feitelijke beslisruimte voor de deelnemers aan de plandag?

De deelnemers aan de plandag geven gezamenlijk antwoord op de centrale vraag die de gemeente stelt. Daarnaast kunnen er besluiten worden genomen over allerlei zaken die de deelnemers zélf inbrengen of belangrijk vinden.

Een voorbeeld.

Een grote gemeente besluit dat een grote fastfoodketen een filiaal mag openen naast de wijk. De keten denkt 250.000 klanten per jaar te kunnen bedienen door de ideale ligging naast de op- en afrit van de snelweg en door de ruime openingstijden van 24 uur per dag. Met zoveel klanten verwachten omwonenden ernstige overlast door extra verkeer door de wijk, schreeuwende jongeren op fatbikes die afval in de tuinen en de speeltuintjes achterlaten. Bovendien bestaat door de nachtelijke openingstijd de angst dat er volk op afkomt met activiteiten die het daglicht niet kan verdragen.

De gemeente stelt als centrale vraag aan omwonenden: hoe kunnen we ervoor zorgen dat de wijk leefbaar blijft en iedereen zich prettig en veilig blijft voelen als het filiaal opengaat?

Binnen de kaders van de gemeente en geldende wet- en regelgeving kunnen deelnemers aan de plandag besluiten nemen over bijvoorbeeld cameratoezicht, snelheidslimiet, voorkeursroutes, verkeersdrempels, straatverlichting, het plaatsen van extra vuilnisbakken, weghalen en voorkomen van hangplekken, voldoende parkeerruimte bij het fastfoodfiliaal, een meldpunt voor overlast, regelmatig overleg met de ondernemer over hoe het gaat, het wel of niet afsluiten van speeltuintjes, extra surveillance door de politie op drukke momenten, het verwijderen van afval afkomstig van het fastfoodfiliaal, et cetera.

Alles kan en mag besloten worden, zolang het past binnen de kaders die de gemeente vooraf heeft opstelt.

Consent: iedereen moet met een besluit kunnen leven

Een belangrijk element van de aanpak is dat mensen die zich betrokken voelen gezamenlijk in gesprek gaan over concrete en praktische oplossingen. Hierbij mag alles gezegd worden, mits het niet beledigend is of discriminerend. Niets of niemand wordt uitgesloten, alles en iedereen is inclusief. Dit gesprek is van essentieel belang om elkaars standpunten en afwegingen beter te begrijpen en kan er zelfs toe leiden dat mensen tijdens de plandag van inzicht veranderen.

Bij besluitvorming op basis van meerderheid van stemmen sluit een meerderheid de minderheid uit. Dat klinkt democratisch, het is niet inclusief. De minderheidsstem zal zich alsnog niet gehoord en gezien voelen en afhaken.

Daarom worden op de plandag besluiten genomen op basis van consent, niet op basis van meerderheid van stemmen. Iedereen moet tenminste met een besluit kunnen leven. Een meerderheidsbesluit wordt daarom altijd aangevuld met de wijsheid en kennis van de minderheid, zodat iedereen kan zeggen: met dit besluit kan ik leven.

Wat maakt deze methode anders dan andere methodes?

Bij deze manier van participatie zit iedereen die zich betrokken voelt zélf aan de knoppen, binnen vooraf opgestelde kaders van (in dit geval) de gemeente. Dus geen besluitvorming achteraf, maar vooraf duidelijkheid over wat er met de inbreng van betrokkenen gedaan wordt.

De gebruikelijke weg is dat de gemeente informatiebijeenkomsten organiseert waarbij na afloop de deelnemers worden bedankt voor hun inbreng, waarna de gemeente ermee aan de slag gaat en uiteindelijk zélf een plan maakt en beslissingen neemt. De ervaring leert dat de inbreng van betrokkenen na besluitvorming door de gemeente vaak met een lantaarntje te zoeken is.

Deze methode draait alles om. De gemeente besluit aan de voorkant wat de speelruimte van de gemeenschap is en beslist ook dat als de opbrengst van de gemeenschap binnen die speelruimte past, het dan wordt uitgevoerd zoals opgeschreven.

Zijn er nog voorwaarden aan zo'n proces verbonden?

Er zijn drie belangrijke procesvoorwaarden waar met name de kaderstellende partij, in dit geval de gemeente, zich aan moet committeren.

1. Het proces wordt begeleid door een onafhankelijk begeleider, iemand die geen belang heeft bij de kwestie en ook geen hiërarchische verstandhouding heeft met de kaderstellende partij (in dit geval de gemeente).

2. Gedurende het proces is er geen andere beïnvloeding op de kwestie mogelijk dan via het proces zelf. De gemeente zal mensen die via de raad, het college of een ambtenaar invloed proberen uit te oefenen op de uitkomst van het participatieproces, altijd direct verwijzen naar (deelname aan) het proces. Pas na de plandag kan er eventueel weer op de gebruikelijke manier invloed worden uitgeoefend. Of die kans van slagen heeft hangt af van de zuiverheid van het proces en de opbrengst van de plandag.
3. Spelregels worden gedurende het proces niet veranderd.

Is er ervaring met deze methode van participatie?

De methode is voor het eerst gebruikt toen in 2014 ziekenhuis De Sionsberg in Dokkum gesloten dreigde te worden. Mede door een plandag met 1.500 deelnemers kon het ziekenhuis een doorstart maken. Verder wordt de methode veel ingezet in de zorg, welzijn en door overheden in kwesties van maatschappelijk belang. Voorbeelden staan op www.ikbesluitmee.nl en www.datishelder.com

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Mocht u naar aanleiding van deze reactie nog verdere vragen of opmerkingen hebben, dan vernemen wij dat graag.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
namens hen,

A large black rectangular redaction box covers the signature area. The text "5.1.2e" is centered within this box.

5.1.2e

G.W. Hanekamp
Programmadirecteur programma Nieuwkomers
gemeente Groningen